

skellig fra, hvad man har andre steder. Det vigtigste hjælpemiddel har hidtil vist sig at være fotografering i ultraviolet lys, men denne metode er også kendt og benyttet i andre lande. Instituttets fotograf, Arna Mann-Nielsen, har altid gjort sig megen umage for at udfinde, hvilke af de i handelen værende fotografiske hjælpemidler der særlig kan være tjenlige for instituttet, og han har på den måde opbygget et apparatur, der svarer til instituttets specielle behov. Et tilsvarende apparatur findes, så vidt jeg ved, ikke på Island, hvor man praktisk talt ikke har nogen pergamenthåndskrifter at fotografere, men der er vel ikke noget til hinder for at det kan skaffes, ligesom man må regne med, at enhver dygtig fotograf, der specialiserer sig i fotografering af denne art, vil eksperimentere sig frem.

Endvidere skal jeg i anledning af ministeriets skrivelse af 25. november 1964, 7748-49, 2. dep. 1. kt. j.nr. 400/64 udtale følgende om spørgsmålet: Hvilket omfang havde det videnskabelige arbejde her i landet med håndskrifterne inden oprettelsen af Det arnamagnæanske Institut i 1957?

Udgivelsen af islandske håndskrifter her i landet besørgedes tidligere særlig af tre institutioner:

1. Den arnamagnæanske Stiftelse. Denne begyndte sin udgivelsesvirksomhed 1773 og fortsatte den derefter, dog ofte med lange afbrydelser. Stiftelsens pengemidler var renterne af Arne Magnussons testamenterede formue, men hvad man kunne udrette for ca. 2.000 kr. om året blev yderst lidt efterhånden som pengenes værdi svandt ind.

2. Det kgl. nordiske Oldskriftselskab, stiftet 1825. Selskabet samlede under C. C. Rafns meget målbevidste ledelse en betydelig formue, hvis renter i hans tid blev anvendt til udgivelse af islandske oldskrifter. Selskabet havde imidlertid en anden afdeling for dansk arkæologi, og denne afdeling blev efterhånden langt den stærkeste, således at udgivelsen helt trådte i baggrunden (siden 1900 seks bind).

3. Samfund til Udgivelse af gammel nordisk Litteratur, stiftet 1879. Selskabet havde medlemmer (biblioteker og privatpersoner) i forskellige lande, og disse modtog årlig mod kontingent en bogpakke. Selskabet ud-

øvede i sin tid en omfattende virksomhed. Men under og efter forrige verdenskrig, da det måtte kæmpe med valutarestriktioner og fremstillingspriser, som stadig steg uden at de nødvendige kontingentforhøjelser holdt trit dermed, blev manglerne ved denne form for udgivelse mere og mere fremtrædende, og selskabets virksomhed måtte indskrænkes.

Det islandske Litteratursamfund i København, stiftet 1912, virkede også i nogen grad som udgiver, særlig af islandsk litteratur fra 17. og 18. årh. Støtte hertil blev ydet fra islandsk side, men tillige fra dansk.

De midler, som efter ca. 1920 stod til rådighed for udgivelsesarbejdet, var, som det fremgår af ovenstående, meget beskedne. Man var nok i stand til at trykke nogle udgaver, men der fandtes ikke penge til at forberede dem. En forsker, som kunne tænke sig at anvende sin tid til forberedelse af en udgave, havde ingen sikkerhed for at kunne få noget at leve af så længe arbejdet varede, og der var derfor ingen tilgang af unge.

Efter at Den Arnamagnæanske Kommission 1936 blev reorganiseret, skaffedes der statsmidler til to formål:

1. En oldislandsk ordbog for tiden indtil 1540, og

2. En skriftrække kaldt Bibliotheca Arnamagnæana, som væsentlig skulle indeholde videnskabelige afhandlinger og som begyndte at udkomme 1941. Derimod nåede man ikke at organisere og skaffe midler til det videnskabelige udgivelsesarbejde inden krigen brød ud. Under krigen var håndskrifterne evakuerede, og i årene efter krigen skete der intet af væsentlig betydning for denne sag, før instituttet — i forbindelse med den forøgede interesse for humanistisk forskning fra statsmagtens side — oprettedes 1956.

Munksgaards forlag udsendte i årene 1930-56 en serie (20 bind) af faksimileudgaver af islandske håndskrifter, Corpus Codicum Islandicorum Medii Ævi. Dette private foretagende var af stor betydning, idet man herigennem fik førstehånds videnskabeligt arbejdsmateriale, men de fotografiske gengivelser af enkelte håndskrifter gør ikke trykte udgaver mindre nødvendige. Af en ny serie af samme art og udgivet af samme forlag, Manuscripta Islandica, udkom de første fire bind i årene 1954-57.